
Szövegszerkesztés számítógéppel

Bevezetés az alkalmazott informatikába

1. előadás, 2008. február 9.

Továbbfejlesztés

- Egy pár dia a Drawing Toolbar-ról, csak gyorsan felvillantva a lehetőségeket (vonal, nyíl, szövegdoboz, kép beszúrása, kitöltés-keret- és írásszín, vonalvastagság, vonaltípus, átlátszóság, előrehozás/hátraküldés), majd néhány szó a pontos szerkesztésről. Gyakorlaton igényesen megrajzolendő feladat.
  - Hasonló bevezetés a táblázatokról (Táblázat készítése, szélesség tartalomhoz/ablakhoz igazítása, cellahatárok és szegély rajzolása és törlése, táblázat és a cellatartalom középreigazítása, lebegő táblázat)
  - Iniciálé készítés kézileg
  - Margók, kétoldalas szöveg, kötésbeni margó, etc
  - Képletszerkesztés
  - Formátum felfedése
-

Aki sikeresen elvégzi a kurzust

- használni tudja az egyetemi hálózatot illetve az Internetet
  - megtanulja a szövegszerkesztés alapfogalmait
  - megismerkedik az Excel táblázatkezelővel
  - tisztában lesz a pixelgrafika alapjaival
  - betekintést nyer a prezentációkészítésbe
-

Elérhetőségünk

Az egyetemen: a tanszéken: K. I. 37. (fogadóórákon)

tanszéki laborokban: K.312, K313

HSZK laborokban: R.4I, R.4J, R.4M

A hálózaton:

www.epab.bme.hu

(a tárgy leírása, az előadások és gyakorlatok ütemterve, az aláírás és a félévzáró jegy megszerzésének módja)

A tárgy oktatói:

Ledeczki Pál Ph.D.
tárgyfelelős

ledeczki@arch.bme.hu

Fejér Tamás
évfolyamfelelős

fejert@arch.bme.hu

Batta Imre

batta@arch.bme.hu

Csabay Bálint

bcsabay@eszk.bme.hu

A tanszék honlapja

Back Search Favorites

Address <http://www.star.bme.hu/index.html?oktatas/2006-2007-2/vt-bevinf/index.shtml>

Google Go Bookmarks 51 blocked Check AutoLink AutoFill Send to

BME Építészeti Ábrázolás Tanszék

- Tanszék •
- Kötelező tárgyak •
- Választható tárgyak •
  - Geometria
    - VT • Geometriai formák
  - Informatika
    - VT • **Bev. az alk. informatikába**
    - CAD alk.ismeretek
      - VT • AutoCAD: modellezés
      - VT • MicroStation 2D/3D
      - VT • Nemetschek 2D/3D
      - VT • ARCHline xp
    - CAAD és ép.informatika
      - VT • CA(A)D programozás
      - VT • Mérnöki modell mat.rsz.
      - VT • 2D és 3D sz.gépes gr.
      - VT • Parametrikus modell
  - Kiegészítő képzés •
  - Posztgraduális képzés •
  - Courses in English •

Bevezetés az alkalmazott informatikába

BMEEPAG0203 • NAPPALI KÉPZÉS

TÁRGYFELELŐS
Dr. Ledneczki Pál

ÉVFOLYAMFELELŐS
Fejér Tamás

Frissítve: 2007. Jan. 16.

Tárgyleírás

A tárgy átfogó és rendszerezett ismereteket ad a számítógép biztonságos használatához. Az operációs rendszer alapfunkcióin túl ismerteti az elektronikus dokumentumkezelés, és a táblázatkezelés alapjait, internetes publikálás eszközeit és a raszterképek számítógépes feldolgozásának alapjait. A képzés gyakorlati, feladatorientált, a számítógép általános használata során felmerülő problémákra ad jó gyakorlati megoldásokat.

Hirdetmények

A Tanszék weblapján elérhető egy [önkéntesen kitölthető teszt](#), amely segít felmérni jelenlegi informatikai tudását és eldönteni, hogy szükséges-e ezt a tárgyat felvennie. A teszt kitöltéséhez egy szabadon választott azonosítóval és e-mail címmel regisztrálnia kell. A teszt eredménye későbbi tanulmányait semmilyen módon nem befolyásolja. A teszt kitöltésére kb. fél-egy órát érdemes szánnia. [A teszt kitöltése >>](#)

Félévközi feladatok

FÉLÉVKÖZI TÁJÉKOZTATÓK
Tematika és ütemterv / félév teljesítésének feltételei
Félév időbeosztása

Egyetemi szerverek

szerver neve:	LECHNER	URAL2
internet hostnév:	lechner.abr.bme.hu	ural2.hszk.bme.hu
op. rendszer:	Netware 6.5	Solaris 8
hardver:	IBM Netfinity 3500M10 PIII 550 MHz CPU 768 MB RAM	SUN Enterprise 450 4 x UltraSparc 400 MHz CPU, 4 GB RAM
tárkapacitás:	20 MB	50 MB + 15 MB levelezés
Név:	<i>a-neptun</i>	<i>xy123</i>
E-mail cím:		<i>név@hszk.bme.hu</i>
egyéni Web oldal:		<i>hszk.bme.hu/~név</i>
Fájlfeltöltés (sftp):		ural2.hszk.bme.hu

Ural2 szolgáltatásai

- Webes regisztráció a Neptun alapján
- Levelezés (.bme.hu végű levélcím)
- Weblap elhelyezés
- Unix alapú programok futtatása
- Egyetemi WiFi hálózat elérése
- VPN bejelentkezés az egyetemi hálózatba
- Modemes bejelentkezés

További info: www.hszk.bme.hu

PC felépítése

- Központi végrehajtó egység (CPU) 1–3 GHz
    - Egy magos – több magos
    - 32 bites – 64 bites
  - Gyorsítótár (L1, L2, L3 cache)
  - Memória (RAM) 400–800–1033 MHz
  - Háttértár (meghajtó, driver):
    - Hajlékonylemez (floppy)
    - Merevlemez (winchester, HDD)
    - Optikai lemez (CD, DVD)
    - Memóriakulcs (Pen Drive, Flash Memory)
  - Egyéb perifériák:
    - Video kártya (Graphics Card), Hálózati kártya (Network Card), Modem, Nyomtató (Printer), Lapolvasó (Scanner)
-

Adatok tárolása számítógépben

- Tárolás alapegysége a bit (**binary digit**):
értéke 0 vagy 1 lehet (0/1, igaz/hamis, van/nincs)
- 8 bit = 1 bájt (byte), így pl.
  - 1 bájt $2^8 = 256$ különböző értéket tárolhat, azaz egy 0–255 közötti számértéket
  - 2 bájt $2^{16} = 65536$ különböző értéket tárolhat, azaz egy 0–65535 közötti számértéket
- Nagyobb egységek:
  - 1 kB (kilobájt) = $1024 (=2^{10})$ bájt
  - 1 MB (megabájt) = 1024 kB
  - 1 GB (gigabájt) = 1024 MB = 1 048 576 kB
- Ezért minden számítógépen tárolt, azaz digitális adatot 0–255 közötti egész számokkal kell kódolni
(pl. nagyobb és negatív egész számok, tizedes törtek, szöveg, szöveg formázása, képlet, tervrajz, szín, hang, programkód, etc.)

Számrendszerek az informatikában

- Tíz-es számrendszer (decimális rendszer)
számjegyek: 0–9
- Kettes számrendszer (bináris rendszer)
1 bit = 1 számjegy, csak 0 és 1-es számjegyek, pl.
 $15_{\text{dec}} = 1111_{\text{bin}}$
 $16_{\text{dec}} = 10000_{\text{bin}}$
- Nyolcas számrendszer (oktális rendszer)
számjegyek: 0–7, pl.
 $255_{\text{dec}} = 377_{\text{oct}} = 11111111_{\text{bin}}$
 $256_{\text{dec}} = 400_{\text{oct}} = 100000000_{\text{bin}}$
- Tizenhatos számrendszer (hexadecimális rendszer)
számjegyek: 0–F (0–9, A=10, B=11, ... , F=15), pl.
 $255_{\text{dec}} = \text{FF}_{\text{hex}} = 11111111_{\text{bin}}$
 $256_{\text{dec}} = 100_{\text{hex}} = 100000000_{\text{bin}}$
 $65535_{\text{dec}} = \text{FFFF}_{\text{hex}}$

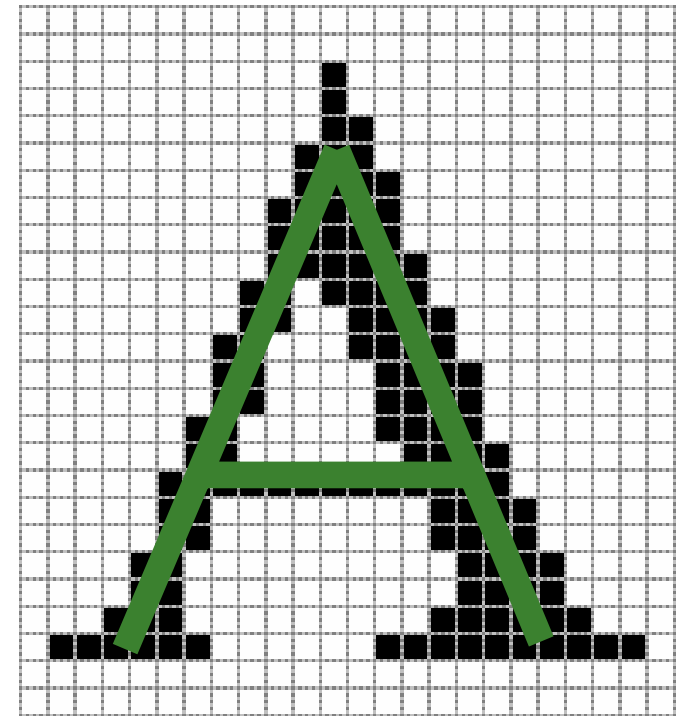
Számológép

Kódolási rendszerek

- ASCII kódrendszer (ANSI X3.4-1968)
  - 0–31-ig: vezérlőkódok (sorvégjel, tabulátor, lapdobás, etc.)
  - 32–127-ig: angol kis- és nagybetűk, számjegyek, néhány írásjel, egyéb karakterek, vezérlőkarakterek (7 bit),
  - világszabvány, minden számítógépes rendszeren egységes.
- ASCII kiegészítései (pl. iso-8859-*n*, windows-1250)
  - 128–255-ig (8 bit), [Böngésző](#)
  - ékezetes betűk, további különleges jelek,
  - különböző szabványok egymás mellett (DOS és Windows is más kiosztást használ, automatikus konverzióval).
- [Unicode kódrendszer](#) (1991–, www.unicode.org)
  - 0–65535-ig (16 bit), kiterjesztéssel több, mint 1 000 000
  - minden létező nyelv minden jele külön kódot kap,
  - újabb jelek szabványosítása folyamatos (jelenleg: ISO 10646:2000).
- Sorvégjel (az Enter karakter kódja):
  - DOS, Windows: 13 (kocsivissza, CR) + 10 (soremelés, LF)
  - UNIX, Linux: 10 (soremelés)
  - Macintosh: 13 (kocsivissza) [Karaktertábla](#)

Betűk leírása I.

- **Raszter font: a betű alakját raszterkép-ként tárolja**
  - felbontás egyszer és mindenkorra meghatározott,
  - külön képernyő- és nyomtató betűkészlet szükséges az eltérő felbontás miatt,
  - minden betűmérethez (fokozathoz) külön készlet kell,
  - + felbontáshoz, mérethez optimalizálható a betű alakja (főleg kis méreteknél fontos).

MS Serif 24 pt-os nagy A betű

- **Vektor font: a betű alakját a középvonallal írja le**
  - nincs kitöltés,
  - egyébként minden igaz rá, ami a körvonalas fontokra,
  - CAD programok használják.

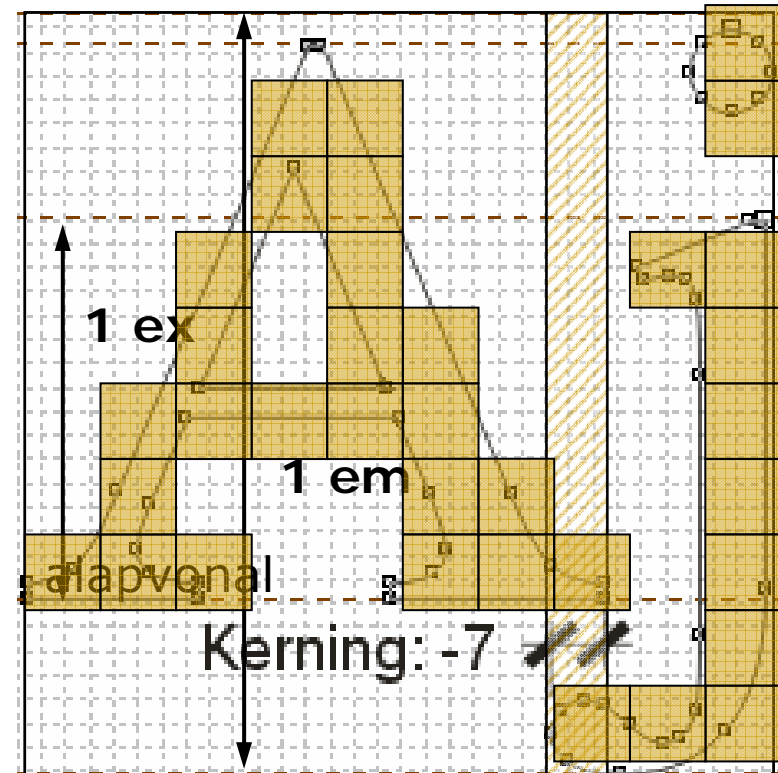
Windows XP raszter fontok: Courier, MS Sans Serif, MS Serif, Small, Symbol.

Windows XP vektor fontok: Modern, Roman, Script.

Betűk leírása II.

- Körvonalas font: az egyes betűk kontúraját Bézier-görbék segítségével írja le, a belsejét kitölti (pl. Open-Type, TrueType, Postscript fontok)
  - + tetszőlegesen kicsinyíthető, nagyítható, elforgatható, torzítható,
  - + ugyanaz a leírás használható a kép-ernyőn való megjelenítéshez és nyomtatáshoz,
  - + alávágási táblázat (kerning table),
  - torzítások eredménye sokszor kétséges,
  - képernyőn kis méretben olvashatatlan (helyettesítő raster font kell),
  - kis méretben nem ad arányos betűképet.

Times New Roman A j betűk

Előzmények

- Kézírás
    - + a formázás teljes szabadsága (pl. kéziratok, kódexek),
    - hibajavítás nehézkes,
    - egy példány készülhet.
  - Könyvnyomtatás
    - + sokféle formázási lehetőség,
    - + szakemberek készítik (lektor, szerkesztő, tipográfus, nyomdász),
    - csak nagy példányszámú dokumentumok esetében (>300),
    - kiadásonként egyszer lehet javítani.
  - Írógép
    - + gyorsan, olcsón előállítható,
    - nagyon korlátozott formázási lehetőség,
    - egy betűtípus, azonos szélességű (monospace) betűk,
    - a hibajavítás lassú, körülményes,
    - egy(pár) példány készülhet.
-

Számítógépes szövegszerkesztés

- + Sokféle formázási lehetőség,
  - + könnyű hibajavítás, utólagos módosítás, visszakeresés,
  - + rugalmas példányszám (nyomtatótól a nyomdáig),
  - + tagolás elválhat a formázástól,
  - + képletek, táblázatok, képek, rajzok könnyen készíthetők,
  - + automatikus nyelvi ellenőrzés,
  - + tartalomjegyzék, index, kereszthivatkozások generálása,
  - + körlevelek generálása (adatbázis-kapcsolat),
  - + ismétlődő feladatok rögzítése (makró, programozás),
  - + hypertext lehetőség,
  - nincs szakember (magunk vagyunk a lektor, szerkesztő, tipográfus, nyomdász is egyben).
-

Tipográfiai mértékszerek

- didot-pont (p): $1 \text{ m} = 2660 \text{ p}$ (európai)
  - $1 \text{ p} \cong 0,3759 \text{ mm}$
  - $12 \text{ p} = 1 \text{ cic (cicero)} \cong 4,511 \text{ mm}$
- pika-pont (pt): $1'' \cong 72 \text{ pt}$ (angol–amerikai)
  - a számítógép ezt használja
  - $1 \text{ pt} \cong 0,3514 \text{ mm}$
  - $12 \text{ pt} = 1 \text{ pi (pika)} = 4,2164 \text{ mm}$
- relatív hosszértékek:
  - 1 ex: az aktuális betűszem-magasság, vagyis pl. az x betű magassága
  - 1 em: az aktuális betűmagasság, ez kb. megegyezik az m betű szélességével

Megj.: A Word a legtöbb értéket pika-pontban (pt) írja ki, beírásakor a pt, pi, '' (hüvelyk), mm, cm mértékegységek használhatók.

Betűtípusok és -változatok

- Betűtípus (**type face**): azonos grafikai elven megtervezett ábécé és egyéb jelek.
- Betűtípuson belül betűváltozatok (**type style**): példa
  - vonalvastagság szerint: világos (light), normál, félkövér (bold, demi), kövér (black, heavy),
  - betűk szélessége szerint: keskeny (condensed), normál, széles (extended),
  - funkció szerint: álló, kurzív (dőlt, italic), kiskapitális (small caps),
  - díszítettség szerint: teli (plasztikus), üres (kontúros, outline), árnyékolt, kitevő, index, díszes (dombornyomású, vésett, etc.).
- Egy betűtípus (létező) változatainak összessége a betűcsalád.
- Minden betűváltozat egy külön .ttf fájl.

Megj.: egyes változatokat a számítógép is képes létrehozni az alap betűtípusból. Ha lehet, a kurzív, félkövér és kiskapitális ilyen előállításra kerülendő, mert az eredmény torzszülött lesz.

Pl. Times New Roman kurzív és döntött (slanted):

◆ *kurzív* *álkurzív*

A Swiss 721 BT és az Arial betűcsalád

Swiss 721 BT	Világos	Normál	Fél-kövér	Kövér
	<i>Álló</i>			
Keskeny	e	e	e/②	e
Normál	e	e	e/②	e/②
Széles	e	e	e	e
	<i>Kurzív</i>			
Keskeny	<i>e</i>	<i>e</i>	<i>e</i>	<i>e</i>
Normál	<i>e</i>	<i>e</i>	<i>e</i>	<i>e</i>
Széles				

Arial	Világos	Normál	Fél-kövér	Kövér
	<i>Álló</i>			
Keskeny		e	e	
Normál		e	e	e
Széles				
	<i>Kurzív</i>			
Keskeny		<i>e</i>	<i>e</i>	
Normál		<i>e</i>	<i>e</i>	<i>e</i>
Széles				

Betűtípusok két osztályozása

- Talpas (Serif):
  - a talp a folyó szöveget papíron jobban olvashatóvá teszi (pl. Times New Roman).
- Talp nélküli (Sans Serif):
  - címekben, feliratokon, plakáton, képernyőn való olvasáshoz (pl. Arial, Verdana).
- Rögzített szélességű (monotype, írógép betű):
  - minden betű azonos szélességű (vö. *i* és *m*): táblázatosan egymás alá írt szövegek, számok (pl. Courier New).
- Arányos (proporcionális):
  - az egyes betűk szélessége változó, a legtöbb betűtípus ilyen.

Betűtípusok történelmi osztályozása

- Reneszánsz (Bembo, Garamond, Plantin, Centaur, Sabon)
- Barokk (Tótfalusi, Fournier, Caslon, Baskerville, Times)
- Klasszicista (Bodoni, Didot, Walbaum, Thorne, Zapf Int.)
- Egyptienne (Rockwell, Memphis, Stymie, Karnak, Serifa)
- Grotoszok (Futura, Helvetica, Univers)
- Clarendon (New Century Schoolbook, Extended, Primus)
- Varia (Optima, Clearface Gothic, Romic)
- Eklektikus (Clearface, Cheltenham, Bookman, Korinna)
- Szecessziós (Desdemona, Benguiat, Arnold Böcklin)
- Art Deco (Bernhard, Belwe, Anna, Industria)
- Konstruktivista (Bauhaus, Variex, Triplex)
- Epigraph (Medici, Charlemagne, Copperplate 31)
- Dísz- és reklámbetűk (Stencil, Wide Latin, Chisel)
- Írott (Regency, Zapf Chancery, Vivaldi, Mistral)
- Gót (Linotext, Tudor, London)
- Idegen (nem latin betűk)

Betűváltozatok használata

Karakterformázás

- Kiemelés szövegen belül:
    - kurzívot használjunk szó kiemeléséhez, kurzív szövegben pedig álló betűt,
    - ritkítás, aláhúzás nem szép, előbbi kiemelő értéke csekély,
    - félkövér csak felsorolás első szavaiként (pl. lexikon, szótár),
    - kiskapitális csak neveknél, első betű ilyenkor is nagybetű,
    - csupa nagybetű olyan, mintha kiabálnánk, és 10%-kal lassabban olvasható.
  - Kiemelés címekben:
    - csupa nagybetű, kivéve gótikus és írott betűtípusokból (olvashatatlan),
    - félkövér, kiskapitális, aláhúzás, középre igazítás, etc.
  - Különböző betűtípusok használata segíti a
    - megértést (kiemelés),
    - áttekintést (címek, felsorolások hierarchiája, tartalomjegyzék, index, etc.).
  - Irányelvek betűkeveréshez:
    - a kevert típusok egynél több jellemzőben erősen különbözzenek,
    - betűméretek (fokozatok) között jól érzékelhető különbség legyen,
    - különböző típusok különböző osztályokba tartozzanak (pl. talpas – talp nélküli).
-

Betűváltozatok használata – példák

<p>Modifikációk Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₁</p>	<p>~~Modifikációk~~ Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₂</p>	<p>Modifikációk Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₃</p>
<p>Modifikációk Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₄</p>	<p>~~Modifikációk~~ Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₅</p>	<p>~~Modifikációk~~ Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően érvényes ₆</p>
<p>~~Modifikációk~~ <i>Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően érvényes mindkét</i> ₇</p>	<p><i>Modifikációk</i> Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₈</p>	<p>Modifikációk Az aszferikus testtel és a félkerek rúddal csak a fényképezőgéppel átvilágítva lehet dolgozni. Alapvetően ₉</p>

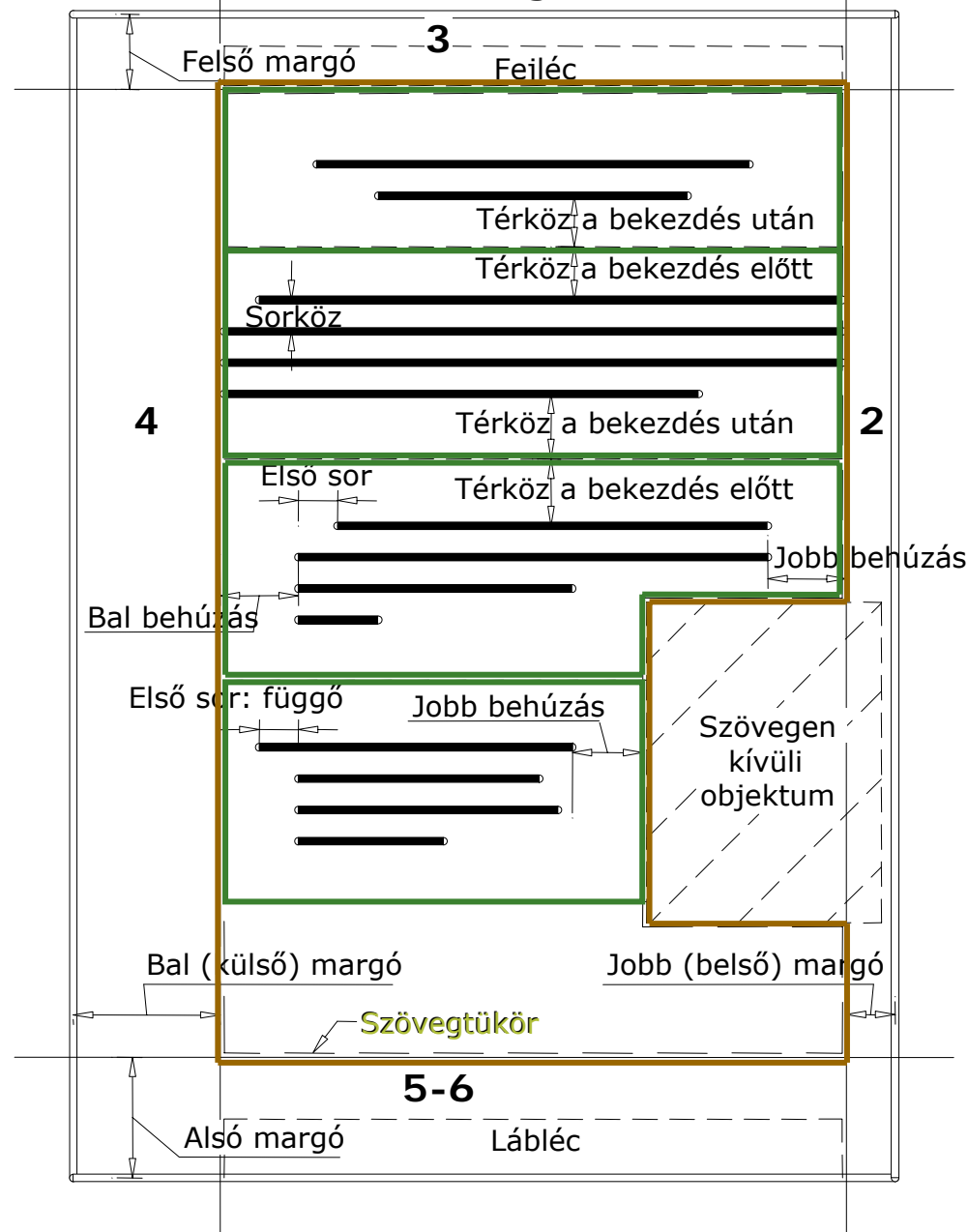
Tagolási egységek

- Karakter
  - betűnként más és más lehet,
  - betűkészlet, -típus, -méret, betűváltozatok,
  - betűköz, ritkítás, alávágás.
- Bekezdés
  - egy bekezdésre egységesen állíthatók,
  - igazítás, behúzás, térköz,
  - szövegbeosztás, tördelés.
- Szakasz
  - több, egymást követő bekezdésre egységesen állíthatók,
  - lapméret, hasábok, élőfej és élőláb,
  - szakaszhatár lehet
    - bekezdéshatáron: folyamatos,
    - új oldalon, új páratlan vagy új páros oldalon.

Bekezdés

- Új bekezdés: Enter ¶
- Igazítása:
  - szabadsoros,
  - tömbös, erőltetett (igényesebb),
  - középrezárt: címek,
  - hátrazárt: táblázatok.
- Bekezdések elválasztá-sa:
  - behúzással (nem szóköz, nem tabulátor): 1-2 em,
  - térközzel (nem üres Enter): főleg műszaki szövegekben.
- Sorvégi elválasztás:
  - igényesebb dokumen-tumnál feltétlenül kell (akár szabadsoros, akár tömbös szedésű).

Tagolás és szerkezet

Objektumok beillesztése

- Beillesztés helye
    - szövegben: a kép is egy karakter, pl. képletek, (közel) hasábszéles vagy középrezárt ábrák, táblázatok,
    - szövegen kívül (lebegő): a szöveg körbefolyja az ábrát
      - lehorgonyozható laphoz vagy bekezdéshez,
      - csak egy oldalról folyjon körül a szöveg,
      - minden sor legyen legalább 40 karakter,
    - szöveg alá (vízjel): erősen rontja az olvashatóságot.
  - Beillesztett objektum megjelenési formája
    - konvertálva (pl. Excel táblázat Word táblázattá),
    - képként (eredeti alkalmazással szerkeszthető, kell importszűrő),
    - ikonként vagy hivatkozásként.
-

Objektumok beillesztése

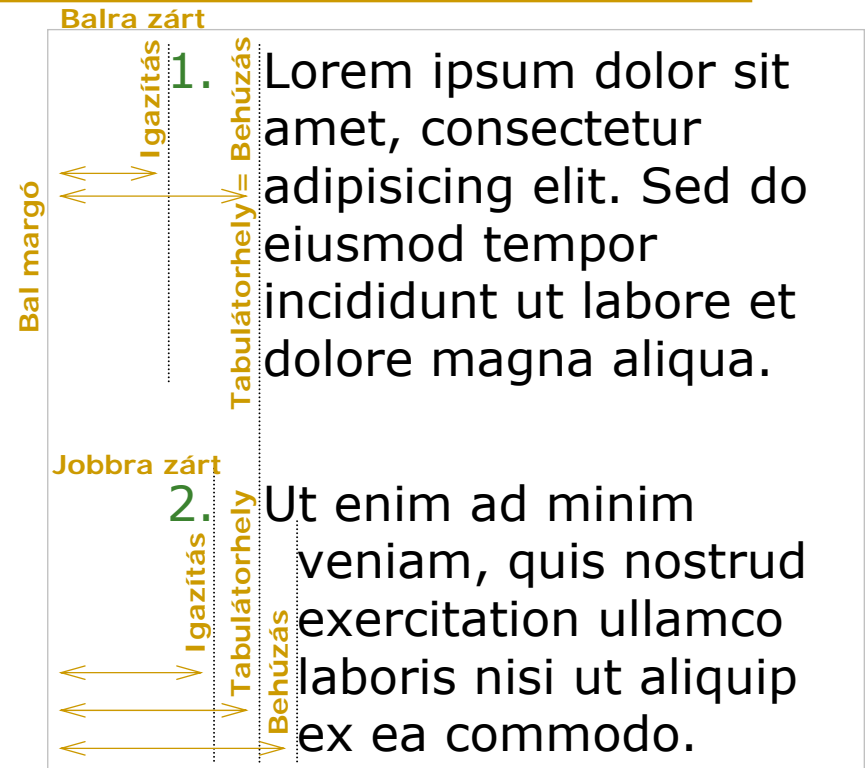
- Beillesztés módja
    - beágyazás: az ábra (objektum) a fájl része lesz,
      - fájl mérete megnő,
      - szállításkor nem kell külön gondolni rá,
      - külön nem szerkeszthető.
    - csatolás: csak egy külső fájlra mutató hivatkozás
      - a Word úgy mutatja, mintha be lenne ágyazva, valójában egy külső fájl,
      - megnyitáskor, mentéskor, vagy kérésre frissíti,
      - szállításkor külön vinni kell, ezért jó ha ugyanabban a mappában, vagy egy almappájában van,
      - külön is szerkeszthető (csoportmunka).
-

A dokumentum egyéb elemei

- Listák
  - Felsorolás, számozott lista
  - Egyszintű vagy többszintű
- Táblázatok
  - Szövegközi vagy lebegő objektum
- Képletek:
  - Négyzet, köb, tört: karakterrel, vagy alsó/felsőindex formázással:
 $s = \frac{1}{2}at^2$, $(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = r^2$
  - Bonyolultabb: MS Equation (Egyenletszerkesztő): $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$
- képek, ábrák:
  - fájlból, fényképezőgépről, gyűjteményből (ClipArt), WordArt,
- vonalas ábrák rajzolása:
  - vászon eszköztár: vászon mérete, szövegközi/lebegő objektum
  - rajzolás eszköztár: egyszerű vektoros rajzóprogram
- Képlet- (ábra-, táblázat-) aláírás
  - kereszthivatkozás célpontja lehet,
  - gyorsan lehet ábrajegyzéket készíteni,
  - formázása legalább két-három tulajdonságban különbözzön a főszövegtől (pl. két fokozattal kisebb kurzív betű).

Listák

- Lista/Számozott
  - ❑ Szám helyzete: balra, középre vagy jobbra zárt
  - ❑ Igazítás: az előbbi igazítás vonalának távolsága a bal margótól
  - ❑ Tabulátorhely: első sor kezdőpontja
  - ❑ Behúzás: többi sor kezdőpontja (célszerűen Behúzás = Tabulátorhely)

Táblázatok

- létrehozható üresen:
  - állandó oszlopszélességekkel (fix szerkesztés),
  - tartalomhoz igazítva (tördelés): beletett tartalom feszíti ki,
  - ablakhoz igazítva (tördelés): kitölti a mindenkori szövegtükröt, oszlopok szélessége százalékban,
- készíthető meglevő, tagolt szövegből:
  - sorválasztó: Enter,
  - cellaválasztó: megadható (tabulátor, pontosvessző, etc.),
- formázás:
  - cellák egyesítése, felosztása,
  - Táblázatok és szegélyek eszköztár: kényelmes egyesítés, felosztás, szegélyrajzolás
  - minden cella önálló szövegdoboz (saját margó, igazítás, etc.),
  - tulajdonságok:
    - táblázat: szövegközi vagy lebegő; balra/jobbra igazított; fix, tartalomhoz vagy ablakhoz igazított szélesség; cellamargók;
    - sor: fix, növelhető vagy tartalomhoz igazított magasság, cellán belüli laptörés, fejléc-sor;
    - oszlop: fix, tartalomhoz igazított vagy arányos (%) szélesség;
    - cella: fix, tartalomhoz igazított vagy arányos (%) szélesség; felülre, középre vagy alulra igazítás; egyedi margók;
  - lehetőleg egy oldalon, ha mégis több oldalas, akkor az oldaltörés után a fejléc-sorokat érdemes megismételni.

Képletszerkesztő

■ Indulás

- Új képlet: Beszúrás (Insert)> Objektum (Object)> Microsoft Equation 3.0 (Office telepítésénél külön ki kell választani!)
- Meglévő szerkesztése: Duplakattintás
- Kilépés a szerkesztésből: kattintás a képleten kívülre

■ Szerkesztés

- számok, betűk, műveleti jelek a billentyűzetről
- egyéb elemek választása a lebegő palettáról: alsó/felső indexek, tört, gyök, görög betűk, etc.
- vízszintes kurzor: aktív szint (pl. gyökjel alatt/kívül, tört számlálója/nevezője/kívül). Léptetése: TAB billentyűvel
- függőleges kurzor: gépelés helye. Léptetése jobbra/balra nyilakkal
- képlet formázása automatikus: térközt hagy, kurzíválja a változókat

Rajzolás

- Indulás
  - Rajzolás eszköztár bekapcsolása: jobb klikk bármely ikonon> Rajzolás (Eszközök> Testreszabás> Eszköztárak fül)
  - Első elem megjelenít egy vásznat (Canvas), ami segíti a rajzolt elemek együtt-tartását, de inkább zavaró, mint hasznos (Eszközök> Beállítások> Általános fülön kikapcsolható)
  - A létrehozott elemek beágyazott objektumok lesznek (lebegők, de átállíthatók szövegközire is)
- alakzatok (vonal, nyíl, négyzet, alakzatok menü), szövegdoboz, kép, egyebek
  - rajzolás a bal gomb nyomva tartásával
- formázás: ikonokkal, vagy jobbklikk> *Elem* formázása, vagy duplaklikk a peremén
  - mozgatás: peremét megfogva, vagy formázás ablakban a Pozíció fülön precízen
  - átméretezés: oldalközepeket vagy sarkokat megfogva (utóbbit shifttel mozgatva arányos átméretezés), vagy formázás ablakban Méret fülön (rögzített méretarány pipával lesz arányos)

Rajzolás

- nyíl gomb bekapcsolásakor a szöveg nem szerkeszthető, hanem a rajzelemeket lehet ablakkal kijelölni. Shift nyomva tartásával újabb elemeket lehet hozzáadni a kijelöléshez
- Rajz menüben további segédeszközök:
  - Csoportbafoglalás: több kijelölt elem a továbbiakban egy elemként mozgatható, relatív helyzetüket megőrzik
  - Csoportbontás: újra egyedileg szerkeszthetők
  - Újracsoportosítás: csoportbontás és szerkesztés után ugyanazokat az elemeket újra csoportba foglalja
  - Sorrend: melyik (kitöltéssel rendelkező) rajzelem fedje a másikat
  - Rács: a pontos szerkesztést segíti
  - Igazítás: vízszintes vagy függőleges vonalhoz rendezi a kiválasztott elemeket
  - Forgatás vagy tükrözés: szövegdoboz csak Powerpointban lehet ferde, Wordben, Excelben csak a WordArt. Word táblázatcella lehet függőleges írású, de ferde az sem lehet.
  - Szöveg körbefuttatása: váltás szövegközi és lebegő állapot között
  - Csomópontok szerkesztése: vonal, görbe, négyzet, sokszög, firka esetén a sarokpontok mozgathatók,
    - jobb klikk vonalon: pont beszúrása, egyenes vagy görbe (szplájn) vonallá alakítás
    - jobb klikk csomóponton: lehet töréspont (sarokpont), folytonos érintőjű (egyenes kötődésű), folytonos görbületű (sima kapcsolódású), vagy automatikus

---

Copyright

© **BME Építésztechnológiai Kar**
Építészeti Ábrázolás Tanszék
(Fejér Tamás, 2005–2009).

Szövegszerkesztés számítógéppel

Bevezetés az alkalmazott informatikába

2. előadás, 2009. február 23.

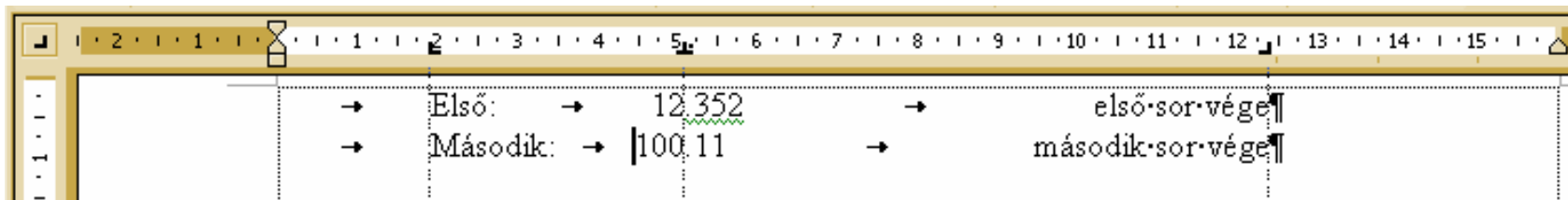
A szerkesztés módja

- Elsődleges szempont: Megjelenés (design)
  - pl. szórólap, reklám, plakát, prezentáció, hivatalos levél
  - minden grafikai elem helye jól megtervezett
  - **fix szerkesztés**
  - rajzoló, prezentáció-készítő programok
- Elsődleges szempont: Felépítés (struktúra)
  - pl. könyv, dolgozat, dokumentáció, műleírás
  - a megjelenés formája utólag is hozzárendelhető
  - **automatikus tördelés**
  - szöveg- és kiadvány-szerkesztő programok

Ide kéne még egy plakátminta és egy egyetemi előadás jegyzet minta, ami elég összevissza, semhogy könnyen reprodukálni lehessen

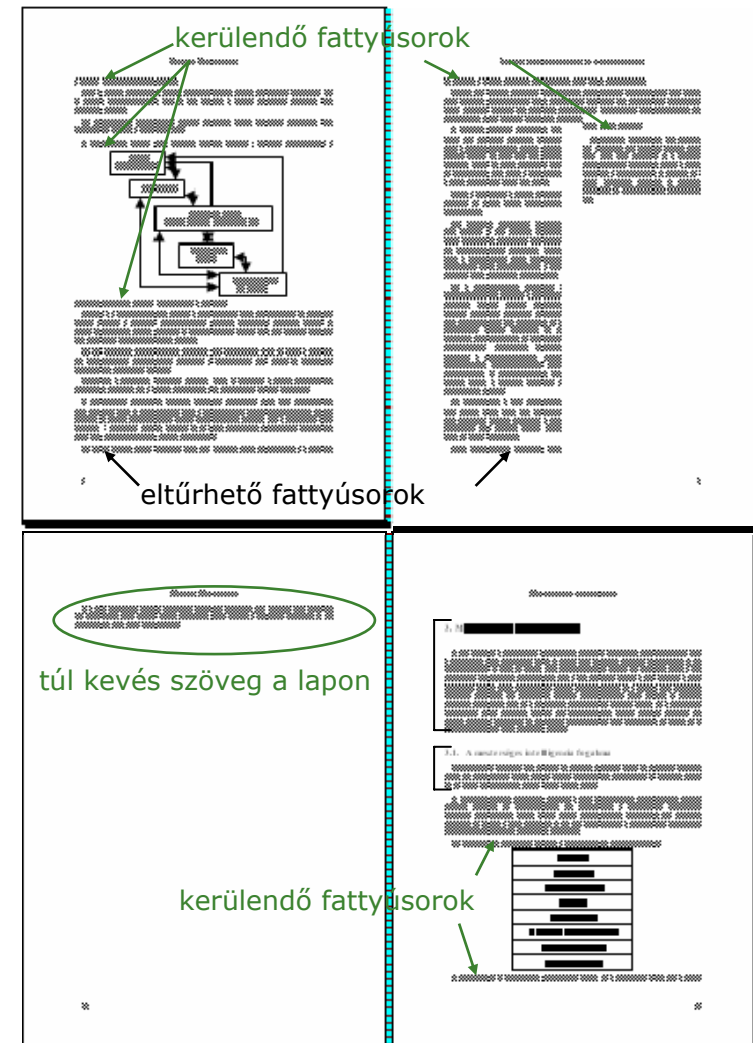
Pozicionálás

- Lapon (függőlegesen):
  - a szöveget a program tördeli bele a szövegtükörbe az aktuális papírméret, margók, betűtípus, betűméret, etc. függvényében,
  - közvetve befolyásolható: szövegbeosztási beállításokkal, töréspont beszúrásával, speciális jelek használatával, etc.
  - lebegő objektumok elhelyezhetők a laphoz képest is.
- Soron belül (vízszintesen):
  - szövegen kívüli (lebegő) objektum helyzete megadható:
    - egy adott bekezdéshez képest,
    - a lap vagy a szövegtükör bal vagy jobb széléhez képest,
  - Táblázat: fix szélességű cellák (leginkább javasolt mód),
  - tabulátorpozíciók: automatikus, vagy balra-, középre-, jobbra-, tizedeshez igazított:

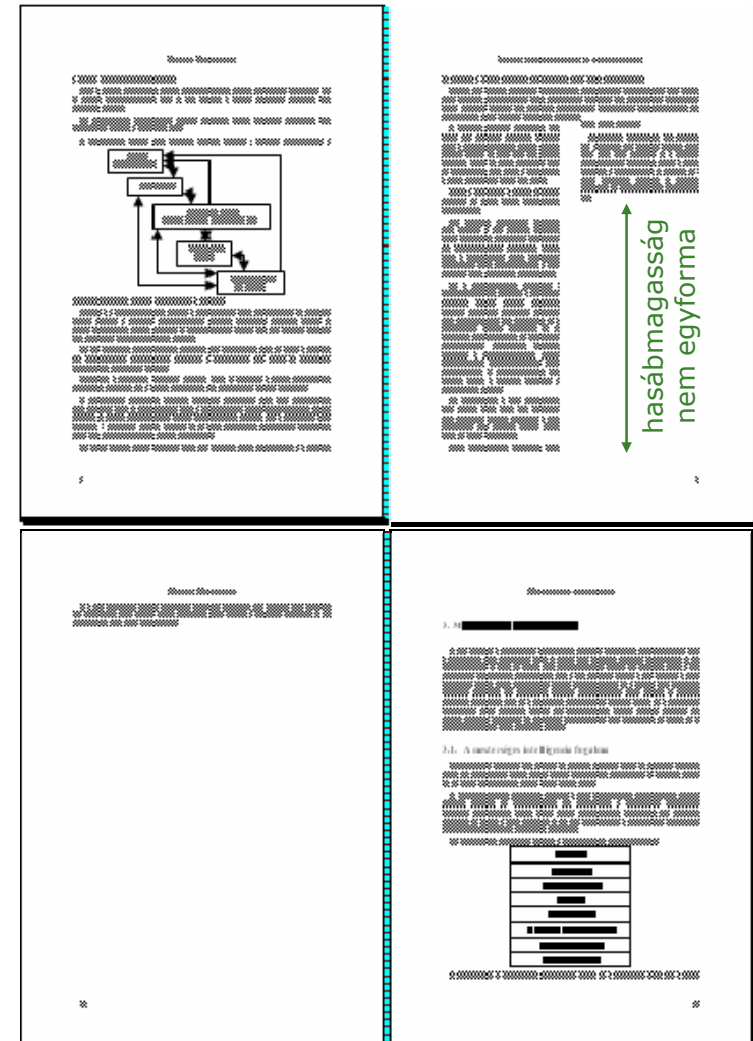
Tördelés – szövegbeosztás

- Együtt a következővel: címek
- Egy oldalra: címek, táblázatok
- Új oldalra: főcímek
- Fattyúsor:
  - ❑ kerülendő: bekezdés utolsó sora a lap tetején, hasáb tetején, ábra alatt (orphan line), kivéve, ha a sor tele van,
  - ❑ eltűrhető: bekezdés első sora a lap alján, hasáb alján (widow line),
  - ❑ kerülendő: bekezdés első sora ábra felett.
- Legalább három–négy sor szöveg kell
  - ❑ alcím után,
  - ❑ ábra előtt vagy után,
  - ❑ utolsó (kifutó) oldalon (új lapon kezdődő fejezet előtt).

Tördelés – szakaszformázás

- Töréspont
  - ❑ folyamatos, új oldal, páros/ptlan oldal.
- Élőfej és élőláb
  - ❑ szakaszon belül egyforma, de
  - ❑ különbözhet páros és páratlan oldalon,
  - ❑ más lehet a szakasz első oldalán,
  - ❑ tartalmazhat keresztshivatkozást (pl. dátum, aktuális fejezetcím, oldalszám, oldalak száma, etc.).
- Papírelrendezés
  - ❑ egyoldalas, kétoldalas
  - ❑ függőleges igazítás: felülre,
  - ❑ papírméret: A5–B5–A4,
  - ❑ margók mérete, aránya: ld. a Bekezdés dián.
- Többhasábos szöveg
  - ❑ kifutó oldalon a hasábok egyforma magasak legyenek.

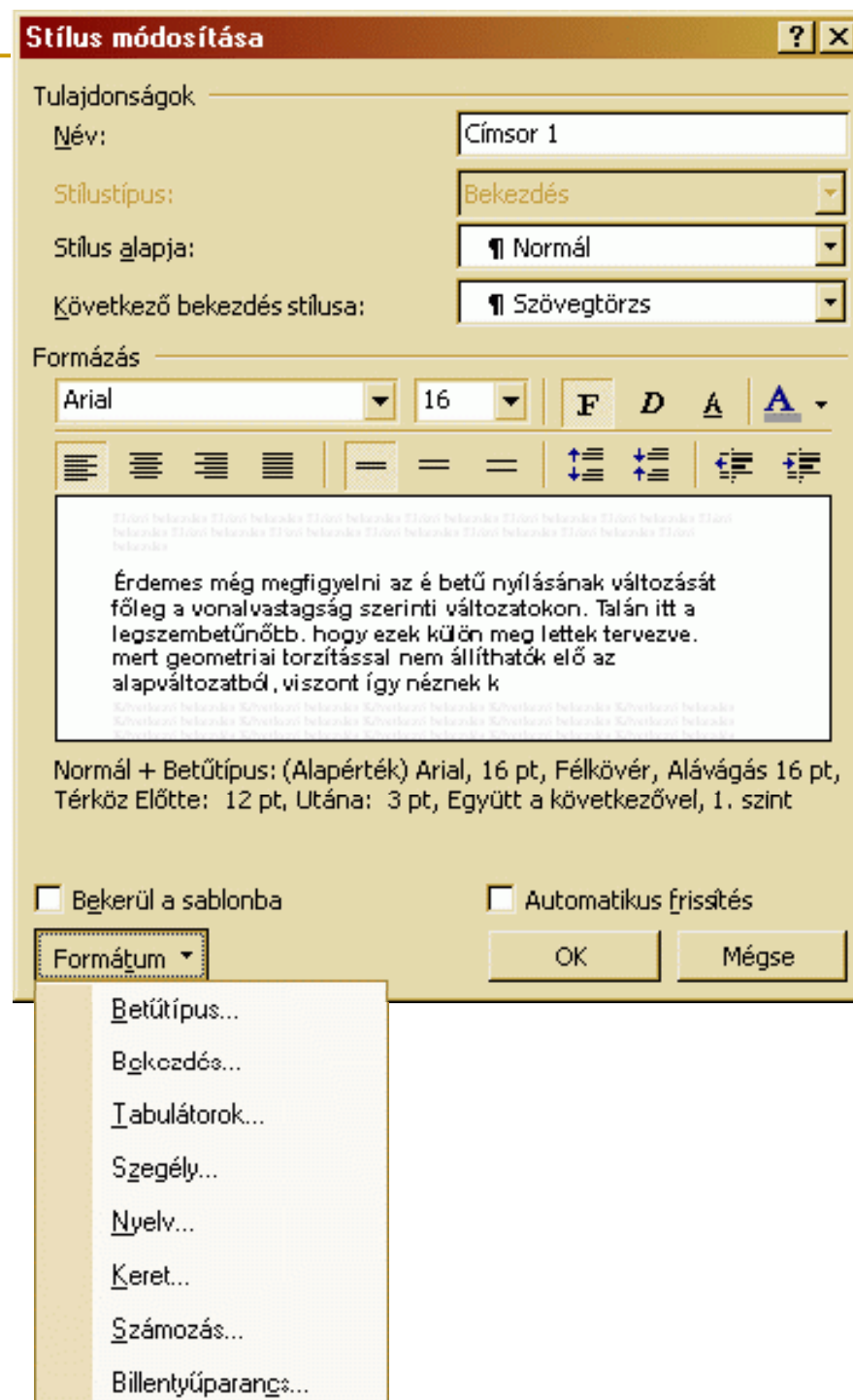
Stílusok használata

- Példa: bekezdések között nagyobb sorköz
  - Rossz: két Enter (mérete utólag nehezen és egyesével módosítható csak)
  - Jó: bekezdések közötti térköz állítása
- Módosítás végrehajtása:

előre	Stílus módosítása	utólag	<u>példa</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. A stílusok és formázás munkaablakban a stílus legördülő menüje >> Módosítás 2. Jellemzők módosítása, majd OK 3. Az adott stílusú szövegrészek formája rögtön módosul 	<ol style="list-style-type: none"> 1. egy adott stílusú bekezdés egyedi formázása 2. A stílusok és formázás munkaablakban a stílus legördülő menüje >> Frissítés a kijelölés formátumára 3. A többi, adott stílusú bekezdés is módosul 	<p>Ez automatizálható a stílus módosítása ablakban az Automatikus frissítés gomb bekapcsolásával</p>	

Stílusok

- Stílus: formázási beállítások egy gyűjteménye
  - típusai: karakter-, bekezdés-, lista-, tablázatstílus.
  - szakaszformázási elemekre (pl. több hasáb) nincs stílus
  - beállítható elemek: karakter-, bekezdésformázás, tabulátor-pozíciók, szegély, nyelv, számozás,
  - más stílusra épül, az eltéréseket adja meg,
  - kényelmes gépelés miatt megadható a következő bekezdés stílu-sa (pl. címsor után szövegtörzs),
- Műveletek stílusokkal
  - stílusok közvetlen átvitele dokumentumok között,
  - sablondokumentum létrehozása, felhasználása,
  - szöveg újraformázása sablon átvételével.

Előre definiált stílusok

- Fontosabb bekezdésstílusok:
  - szövegtörzs stílus: folyó szöveg stílusa
  - címsor stílusok:
    - gyorsan lehet tartalomjegyzéket készíteni,
    - kereszthivatkozás célpontja lehet,
  - normál stílus: minden stílus ősatya.
- Néhány karakterstílus:
  - kiemelés (em, *emphasize*): általában kurzív,
  - hangsúlyozás (strong): általában félkövér,
  - írógép (tt): általában fix szélességű betű,
  - idézet (cite): általában kurzív,
  - definíció (dfn): általában kurzív.
- Mire jók a stílusok?
a szöveget nem formázzuk, hanem szerkezetet, tagolást adunk neki, majd ehhez a szerkezethez rendelünk formázást:
  - + így a szöveg tagolása a formázástól függetlenül megadható,
  - + az egységes megjelenés könnyebben biztosítható,
  - + a szöveget gyorsan (át) lehet formázni;
  - több odafigyelést igényel.

Formázás ellenőrzése

- Formázás felfedése munkaablak
  - A kijelölt szövegrészre vonatkozó összes formázás megjelenik (betűtípus, bekezdés, felsorolás és számozás, táblázat, szakasz)
  - Az egyes beállítópanelek a linkekre kattintva előjönnek
  - Stílusforrás megkülönböztetése
    - melyik stíusból származik a formázás, vagy
    - egyedi (közvetlen formázás)
  - Összehasonlítás másik kijelöléssel
    - csak a formázási különbségeket jelzi

Nézetek

- nyomtatási elrendezés / nyomtatási kép példa
    - ❑ látszik a papírlapon betördelt szöveg, margók, a lebegő objektumok, etc.
  - normál
    - ❑ minimális tördelés jelenik meg,
    - ❑ lebegő objektumok nem látszanak,
    - ❑ margó, élőfej, élőláb nem látszik,
  - vázlat (tagolás): csak címsor-stílusok használata esetén
    - ❑ címsorok rangsora látszik, a címek alá tartozó alcímek és szöveg mint almappa megnyitható,
    - ❑ áttekintéshez, fejezetek sorrendjének cseréjéhez.
  - webes elrendezés
  - HTML forrás
példa
-

A Word egyéb lehetőségei

- Korrektúra
  - Dokumentumok összehasonlítása, összefésülése
  - Mezők: automatikusan frissülő értékek
  - Élőfej, élőláb, lábjegyzet, végjegyzet, kereszthivatkozás, tartalomjegyzék (ezek mind mezők)
  - Körlevél
  - Dokumentumvédelem
-

Olvashatóság

- Betű: talpas, változó vonalvastagságú, 10-12 pt
- Sorhossz: 40-80 karakter
  - több túl hosszú, fárasztja az olvasót,
  - kevesebbet nem lehet tördelni.
- Sorköz:
  - 1,1-1,2 em (pl. 10/11 pt, 10/12 pt, 11/13 pt),
  - maximum 1,5 em.
- Margó: kellően nagy legyen, hogy
  - a papírt meg lehessen fogni a szöveg eltakarása nélkül,
  - takarja ki a környezetet, az ne zavarja az olvasást.
- Szín és papír: erősen kontrasztos legyen
  - írás: fekete, más szín halványabb és csökkenti az olvashatóságot,
  - papír: matt fehér vagy krémszínű,
  - háttér (csak weblapnál): ne legyen túl mintás.

Áttekinthetőség, tagolás

- Címek formázása
    - mindig együtt a következővel és egy oldalra,
    - fejezetcím új oldalra (esetleg mindig páratlan oldalra),
    - alacsonyabb rendű cím felett mindig több hely legyen, mint alatta,
    - címrangsor szerinti csökkenő feltűnés,
    - legfeljebb 3–4 címsorszint,
    - tartalomjegyzékben más legyen a formázás,
    - tudományos munkákban decimális számozás.
  - Lebegő objektumok
    - képaláírás ne folyjon össze a szöveggel,
    - kép kilóghat a margóra is,
    - csak egy oldalról szabad szöveget körbefuttatni.
  - 1. Felsorolás:
    - a) nem szabad tömbösíteni,
    - b) félzárójel elé nem szabad pontot tenni, és a betűvel együtt kurzíválni kell(ene).
-

A gépelés néhány szabálya

- két szó között és mondat végén pontosan egy szóköz legyen,
- az írásjelek (vessző, pont, kérdőjel, etc.) szóköz nélkül követik a szót, utánuk viszont mindig kell szóköz,
- zárójel szóköz nélkül veszi körbe a bezárt részt,
- szóközökkel nem szabad szöveget pozícionálni (nyomtatásban el fog csúszni), inkább tabulátor vagy táblázat,
- bekezdést egy Enter zárja,
- szövegen belüli felsorolás is a mondat része, a megfelelő írásjeleket ki kell tenni; ugyanígy a képletek után,
- mértékegység után nem teszünk pontot.

Speciális karakterek

- Bekezdésjel: ¶ (Enter billentyű)
- Tabulátor: → (Tab billentyű)
- Új sor (bekezdésen belül): ↵ (Shift-Enter)
- Keskeny szóköz (en space, ¼ gondolatjelnyi szóköz)
  - ezreshatároló: 1 000 000,
  - szerzőpár esetén: Filep László + Bereznai Gyula
- Nemtörő szóköz: °
  - pl. mértékegység előtt: 12°kg, évszámnál: i.°sz.°476, uralkodó nevében: IV.°Béla.
- Feltételes kötőjel: ▸
  - javasolt elválasztási hely.
- Nem törhető kötőjel: -
  - kötőjel után egyébként lehetne sortörés.

Megj.: ezek a jelek Wordben csak a ¶ (minden látszik) gomb bekapcsolásakor látszanak.

Írásjelek használata I.

- idézőjelek, aposztrófok, vesszők
    - idézés (99 alakú) és idézetten belüli idézés:
      - magyar: „nn «nn» nn” (U+201E, U+00AB, U+00BB, U+201D)
      - angol: ‘nn “nn” nn’ (U+2018, U+201C, U+201D, U+2019)
      - amerikai: “nn ‘nn’ nn”
      - német: „nn ,nn‘ nn” vagy »nn ,nn‘ nn«
      - francia: «nn «nn» nn»
    - hiányjel (aposztróf): I’m fool (9 alakú) (U+2019)
    - láb, hüvelyk: 6' 10" (egyenes vessző) (U+0027, U+0022)
    - szögperc, szögmásodperc: 15°12'10" (ferde vessző) (U+00BA, U+2032, U+2033)
-

Írásjelek használata II.

- kötőjelek
    - kvirtmínusz (em dash):
      - gondolatjel: nnn—nnn—nnn (csak angolban),
    - félkvirtmínusz (en dash):
      - gondolatjel: mindig párosan, pl.: nnn – nnn – nnn,
      - nagykötőjel:
        - 1848–49,
        - Michelson–Morley kísérlet,
      - párbeszédben.
    - diviz (hyphen):
      - kiskötőjel: 1945-ben, file-ból,
      - sorvégi elválasztás (általában automatikus).
-

Írásjelek használata III.

- Helyettesítés (színes: helytelen):
  - szorzásjel: $a \times b$, a^*b , $a \times b$, $a \cdot b$, $a b$
x betű, csillag, szorzás jel (U+00D7), középső pont (U+00B7), szóköz
  - osztásjel: a/b , $a \div b$
  - zárójel: $nn /nn/ nn$, $nn (nn) nn$
  - nulla: o , O , 0
kis o betű, nagy o betű, nulla szám
  - egy: I , l , 1 ,
nagy i betű, kis l betű, egyes szám
  - egyes felső indexek, törtek léteznek önálló karakterként is:
 a^2 , a^3 , a^1 , a^0 , $1/4$, $1/2$, $3/4$ (minden betűtípusban)
 $1/3$, $2/3$, $1/5$, $2/5$, $3/5$, $4/5$, $1/6$, $5/6$, $1/8$, $3/8$, $5/8$, $7/8$ (csak egyes betűtípusokban)
  - ellipszis: $\dots$, $\dots$, $\dots$
három pont, három pont szóközzel, ellipszis karakter
  - copyright: (c) , $\copyright$

Ajánlott irodalom

1. Virágvolgyi Péter: *A tipográfia mestersége számítógéppel*. Osiris kiadó, Budapest, 2002.
  2. Gyurgyák János: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Osiris kiadó, Budapest, 2003.
  3. Szabó László: *Tipográfiai kalauz*. Alexandra kiadó.
  4. West, Suzanne: *Stílusgyakorlatok*.
  5. Prószéky Gábor, Kis Balázs: *Számítógéppel emberi nyelven*. Szak kiadó, 1999.
-

Word menüi: Fájl menü

- File (Fájl) menü: Fájl nyitás, csukás, nyomtatás
  - New (Új dokumentum): munkakezdés sablon alapján (munkaablak)
  - Open (Megnyitás): meglévő munka folytatása
  - Close (Bezárás): aktuális dokumentum bezárása
  - Save (Mentés): aktuális dokumentum gyors mentése
  - Save as (Mentés másként): mentés más mappába, más névvel, vagy más fájltypusként
  - Save as webpage (Mentés weblapként): közzététel az Interneten
  - Search (Keresés): fájl keresése név vagy tartalom alapján (munkaablakban)
  - Web Page Preview (Megtekintés weblapként): mint a Mentés Weblapként, és egy böngészőben meg is mutatja
  - Versions (Változatok): egy dokumentum új változatának mentése
  - Page Setup (Oldalbeállítás): papírméret, margók, etc. beállítása
  - Print Preview (Nyomtatási kép): képernyőn mutatja a nyomtatás eredményét
  - Print (Nyomtatás): nyomtató kiválasztása és a nyomtatás indítása
  - Send To (Küldés): *a megfelelő programnak telepítve kell lennie*
    - Mail Recipient (Levél címzettje): dokumentum elküldése emailben
    - Fax Recipient (Fax): dokumentum elfaxolása
  - Properties (Adatlap): későbbi visszakeresést segítő további információk
  - Exit (Kilépés): az összes nyitott dokumentum és a Word bezárása

Word menüi: Szerkesztés menü

- Edit (Szerkesztés) menü: Vágólap, Keresés, Objektumok szerkesztése
  - Undo (Visszavonás): legutóbbi művelet visszavonása (korlátlan)
  - Redo (Mégis): csak közvetlenül a visszavonás után
  - Repeat (Újra): legutóbbi művelet megismétlése
  - Cut (Kivágás): kijelölés átmozgatása a Windows vágólapra (kijelölt rész törlődik)
  - Copy (Másolás): kijelölés átmásolása a Windows vágólapra
  - Office Clipboard (Office Vágólap): ~ megjelenítése, itt nem csak a legutóbbi elem tárolódik, hanem több korábbi is (munkaablakban)
  - Paste (Beillesztés): ~ a Windows vágólapról
  - Paste Special (Írányított beillesztés): beillesztés formátum és mód megadással
  - Paste as hyperlink (Beillesztés hivatkozásként): a forrásra mutató hivatkozás is létrejön
  - Clear (Tartalom törlése)
    - Formats (Formátumot): csak a formázást törli, a szöveget nem
    - Contents (Tartalom): a kijelölt részt (formázással együtt) törli
  - Select All (Összes kijelölése): teljes dokumentum kijelölése
  - Find (Keresés): ~ a dokumentumon belül
  - Replace (Csere): keresés és csere a dokumentumon belül
  - Go To (Ugrás): ~ a következő/megadott oldalra, szakaszra, sorra, ábrára, etc.
  - Links (Csatolások): a dokumentumban lévő csatolt objektumok listája, kezelése
  - Object (Objektumok): a beágyazott objektumok listája, kezelése

Word menüi: Nézet menü

■ View (Nézet) menü: a munkafelület megjelenése

- ❑ Normal (Normál): lebegő objektumok és margók nem látszanak
- ❑ Web Layout (Webes elrendezés): A Mentés Weblapként... eredményeként ilyenek látnánk
- ❑ Print Layout (Nyomtatási elrendezés): a dokumentum lapokra tördelve látszik
- ❑ Outline (Vázlat): csak címsor stílusok használata esetén
- ❑ Task Pane (Munkaablak): jobb oldali segédablak megjelenítése (ld. külön lapon)
- ❑ Toolbars (Eszköztárak): egyes eszköztárak be- és kikapcsolása
- ❑ Ruler (Vonalzó): vízszintes és függőleges vonalzó megjelenítése be/ki
- ❑ Document Map (Dokumentumtérkép): címsor stílusok használata esetén gyorsítja a navigálást hosszú dokumentumban
- ❑ Header and Footer (Élőfej és Élőláb): ~ szerkesztése
- ❑ Footnotes (Lábjegyzetek): következő lábjegyzetre ugrik
- ❑ Markup (Jelölés): korrektúra és megjegyzések megjelenítése
- ❑ HTML source (HTML forrás): az MS Script Editorban megmutatja a pőre html lapot (csak html formában mentett dokumentum és telepített Script Editor esetén)
- ❑ Full Screen (Teljes képernyő): összes menü és ikon eltűnik
- ❑ Zoom (Nagyítás): ránagyítás a dokumentumra

**a dokumentum
nézetei, ame-
lyekben szer-
keszteni lehet**

Word menüi: Beszúrás menü I.

- Insert (Beszúrás) menü: a kurzor aktuális pozíciójába beszúrja az alábbi elemeket:
  - Break (Töréspont): oldaltörés vagy szakaszhatár
  - Page numbers (Oldalszámok): oldalszámozás a teljes dokumentumban
  - Date and Time (Dátum és idő): ~ beszúrása fix szöveggént, ez később nem aktualizálódik
  - Auto Text (Kész szöveg): előre elkészített szövegek tárháza
  - Field (Mező): automatikusan frissülő értékek, pl. oldalak száma, dátum, idő, fájlnev és útvonal, etc.
  - Symbol (Szimbólum): a billentyűzetről nem elérhető betűk és jelek
  - Comment (Megjegyzés): új megjegyzés buborékban
  - Reference (Hivatkozás)
    - Footnote (Lábjegyzet): új lábjegyzet
    - Caption (Képaláírás): új képaláírás
    - Cross-reference (Kereszthivatkozás): felsorolás elemére, lábjegyzetre, címsorra, etc. mutató kereszthivatkozás
    - Index and Tables (Tartalomjegyzék és Tárgymutató): Címsorok használata esetén tartalomjegyzéket, képaláírások használata esetén ábrajegyzéket készíthetünk
  - Web Component (Webösszetevő)

Word menüi: Beszúrás menü II.

- Insert (Beszúrás) menü, folytatás
  - Picture (Kép): kép beszúrása
    - Clip Art (ClipArt): az Office saját képgyűjteményéből (munkaablakban)
    - From File (Fájlból): tetszőleges fájlból, megfelelő importszűrő telepítése szükséges
    - From Scanner or Camera (Képolvasóból vagy fényképezőgépből)
    - Organization Chart (Szervezeti diagram): hierarchikus diagramok készítése
    - New Drawing (Új rajz): vonalas rajz készítése a Word Rajzolás eszköztárával
    - Auto Shape (Alakzatok): a Word rajzolás eszköztár alakzatok menüje
    - WordArt (Wordart): ábra készítése szöveg torzításával
    - Chart (Diagram): egyszerű 2D vagy 3D diagram készítése
  - Diagram (Szerkezeti diagram): néhány előreprogramozott diagram-forma készíthető vele
  - Text box (Szövegdoboz): főszövegen kívüli objektum, amibe szöveg vagy tetszőleges objektum is kerülhet
  - File (Fájl): bármilyen fájl teljes tartalmának a beszúrása (pl. más Word dokumentum teljes szövege)
  - Object (Objektum): ~ beszúrása más programból vagy fájlból, pl. Képletszerkesztő (MS Equation)
  - Bookmark (Könyvjelző): szövegrészek megjelölése későbbi használatra, a ~ hivatkozások célpontja lehet
  - Hyperlink (Hiperhivatkozás): a kijelölt rész hiperhivatkozás lesz

Word menüi: Formátum menü I.

- Format (Formátum) menü: meglévő szöveg formába öntése
  - Font (Betűtípus): karakterformázási beállítások
  - Paragraph (Bekezdés): bekezdés-formázási beállítások
  - Bullets and Numbering (Felsorolás és számozás): számozott és nem számozott felsorolások formájának megadása
  - Borders and Shading (Szegély és mintázat): bekezdés, objektum vagy a szövegtükör szegélye, háttérszíne, mintázata és háttér-képe
  - Columns (Hasábok): többhasábos szövegtükör beállítása
  - Tabs (Tabulátorok): tabulátorpozíciók megadása
  - Drop Cap (Iniciálé): az iniciálé külön szövegdobozba kerül
  - Text direction (Szövegirány): szövegdoboz, táblázatcella szövegiránya (normál szövegnél nem lehet megadni)
  - Change Case (Kisbetű – nagybetű): kijelölt rész konvertálása *csupa kisbetű – Első Betű Nagy – CSUPA NAGYBETŰ* között (Shift-F3)

Word menüi: Formátum menü II.

- Format (Formátum) menü, folytatás
  - Background (Háttér): ezek a beállítások a dokumentum összes lapjára vonatkoznak
    - Színválasztás: háttérszín kiválasztása (csak Weblapon)
    - More Colors (További színek): további háttérszínek választása / keverése (csak Weblapon)
    - Fill Effects (Kitöltési effektusok): háttérkitöltési minták (csak Weblapon)
    - Printed Watermark (Nyomtatott vízjel): vízjel szöveg vagy kép megadása (kivéve Weblapon)
  - Theme (Téma): előre megadott Weblap formázási elemek gyűjteménye (vö. sablon) (csak Weblapon)
  - Frames (Keretek): HTML keretek (FRAME) létrehozása (csak Weblapon)
    - Table of Contents in Frame (Tartalomjegyzék keretben): új keretben tartalomjegyzék linkekkel
    - New Frames Page (Új lap keretekkel): új weblap keretekkel
  - AutoFormat (Automatikus formázás): Automatikus formázási és javítási beállítások alkalmazása a dokumentumra (kijelölt részére)
  - Styles and Formatting (Stílusok és formázás): stílus kiválasztása és új stílus definiálása (munkaablakban)
  - Reveal Formatting (Formázás felfedése): kijelölt rész összes formázási beállításának megjelenítése (munkaablakban)
  - Object (Objektum), Keret (Frame), AutoShape (Alakzat), Picture (Kép): a kijelölt objektum tulajdonságainak a beállítása

Word menüi: Eszközök menü I.

- Tools (Eszközök) menü: összetett feladatokat elvégző eszközök
  - Spelling and Grammar (Nyelvi ellenőrzés): helyesírási és nyelvhelyességi ellenőrzés (ha a beállított nyelvhez van helyesírási szótár)
  - Language (Nyelv)
    - Set Language (Nyelv megadása): kijelölt szövegrész nyelvének megadása, a stílusban definiált nyelvet felülbírálja
    - Translate (Fordítás): kijelölt szó/rész fordítása, ha van kétnyelvű szótár (munkaablakban)
    - Thesaurus (Szinonímaszótár): szinonímák keresése (ha van szinonímaszótár)
    - Hyphenation (Elválasztás): sorvégi elválasztás bekapcsolása
  - Fix broken text (Hibás szöveg javítása): rossz kóddal megjelenő ő és ú javítása
  - Word Count (Szavak száma): statisztika a szövegről
  - Autosummarize (Kivonatoló): csak angol szövegből
  - Speech: felolvasás, csak az angol Wordben
  - Track Changes (Korrektúra): átlép korrektúrázó állapotba: csak jelöli a javításokat
  - Compare and Merge Documents (Dokumentumok összehasonlítása és egyesítése): összehasonlításnál korrektúrával jelöli a különbségeket
  - Protect document (Dokumentumvédelem): szakaszonként jelszóval védhető a dokumentum a módosítások ellen
  - Online Collaboration (Online közös munka):
    - Meet Now (Értekezés most): MS Netmeeting elindítása
    - Schedule Meeting (Értekezlet ütemezése): csak ha Exchange server telepítve van
    - Web Discussions (Webes vitafórum): csak ha az Office Server Extensions telepítve van

Word menüi: Eszközök menü II.

- Tools (Eszközök) menü, folytatás
  - Letters and Mailings (Levelek és küldemények)
    - Mail Merge Wizard (Körlevél varázsló): körlevél és borítékcímke készítése varázslóval (munkaablak)
    - Show Mail Merge Toolbar (Körlevél eszköztár megjelenítése): az előbbi, csak gyalog
    - Envelopes and Labels (Boríték és címke): gyors borítéknyomtatás
    - Letter Wizard (Levél varázsló): gyors levélformázás
  - Tools on the Web (Eszközök a weben): irány a Microsoft weblapja
  - Macro (Makró): tevékenységsorozat rögzítése ismételt végrehajtáshoz
    - Macros (Makrók): korábban rögzített/írt makrók kezelése
    - Record New Macro (Új makró rögzítése): tevékenységek egy sorozatának rögzítése
    - Security (Biztonság): makrófuttatás biztonsági szintjének beállítása
    - Visual Basic Editor (Visual Basic szerkesztő): rögzített makrók továbbszerkesztése, új makrók programozása
    - Microsoft Script Editor: ~ indítása
  - Templates and Add-Ins (Sablonok és Bővítmények): dokumentumsablon lecserélése, további eszközök hozzáadása
  - AutoCorrect Options (Automatikus javítási beállítások): gépelés közbeni javítások
  - Customize (Testreszabás): menük és eszköztárak megjelenésének és elemeinek módosítása
  - Options (Beállítások): a Word működését befolyásoló paraméterek összegyűjtve

Word menüi: Táblázat menü I.

- Tables (Táblázat) menü: műveletek táblázatokkal, rendezés
  - Draw Table (Táblázat rajzolása): táblázat létrehozása vagy cellák felosztása a képernyőre rajzolással
  - Insert (Beszúrás)
    - Table (Táblázat): táblázat létrehozása megadott formátummal, sor és oszlopszámmal
    - Columns to the Left/Right (Oszlopok balra/jobbra): új oszlop beszúrása az aktuálistól balra/jobbra
    - Rows Above/Below (Sorok fölé/alá): új sor beszúrása az aktuális fölé/alá
    - Cells (Cellák): új cella beszúrása
  - Delete (Törlés)
    - Table/Columns/Rows/Cells (Táblázat/Sorok/Oszlopok/Cellák): a táblázat kijelölt részeinek törlése
  - Select (Kijelölés)
    - Table/Columns/Rows/Cells (Táblázat/Oszlop/Sor/Cella): a táblázat megadott részeinek kijelölése
  - Merge Cells (Cellák egyesítése): több kijelölt cella egyesítése egy cellává
  - Split Cells (Cellák felosztása): cellán belüli alosztások létrehozása
  - Table AutoFormat (Automatikus formázás): előredefiniált formázás alkalmazása a táblázatra

Word menüi: Táblázat menü II.

- Tables (Táblázat) menü, folytatás
  - AutoFit (Automatikus méretezés)
    - AutoFit To Contents (... a tartalomhoz): a (kijelölt) cellák olyan szélesek, hogy a tartalom éppen elférjen
    - AutoFit To Window (... az ablakhoz): a (kijelölt) cellák olyan szélesek, hogy a szövegtükröt éppen kitöltsék
    - Fix Column Width (Rögzített oszlopszélesség): megóvja az oszlopot az automatikus méretezéstől
    - Distribute Rows/Columns Evenly (Azonos sormagasság/oszlopszélesség): több kijelölt sor/oszlop méretét azonosra állítja
  - Heading Rows Repeat (Címsorok ismétlése): többoldalas táblázat fejlécnek kijelölt sorait az új oldal(ak)on megismétli
  - Convert (Konvertálás)
    - Text to Table (Szöveg táblázattá): táblázat létrehozása tagolt szövegből (sorelválasztó: Enter, oszlopelválasztó: tabulátor, szóköz, vessző, pontosvessző, vagy bármi más)
    - Table to Text (Táblázat szöveggé): tagolt szöveg létrehozása táblázatból
  - Sort (Sorba rendezés): tagolt szöveg vagy táblázat rendezése
  - Formula (Képlet): egyszerűbb számítások végezhető, változóként a könyvjelzőket lehet használni
  - Hide Gridlines (Rácsvonalak elrejtése): nyomtatásban nem látható rácsvonalak megjelenítése/elrejtése
  - Table Properties (Táblázat tulajdonságai): táblázat tördelésének megadása: igazítás, szélesség, szöveg-körülfolytatás, oldaltörés helye, címsor, cellaméret, függőleges igazítás

Word menüi: Ablak és Súgó menü

Word menüi

- Window (Ablak) menü: a nyitott dokumentumok ablakai
  - New Window (Új Ablak): aktuális dokumentum megnyitása még egy ablakban
  - Tile (Mozaikszerű elrendezés): nyitott dokumentumok egymás melletti elrendezése a Word ablakán belül
  - Split (Felosztás): hosszú dokumentum távoli részei összehasonlíthatók
  - *Jelenleg nyitott dokumentumok listája*: másik dokumentum aktuálissá tétele
- Help (Súgó) menü: segítség a Word használatához
  - Microsoft Word Help (Microsoft Word Súgója): tartalomjegyzék és keresés
  - Show the Office Assistant (Az Office Segéd megjelenítése): Gem Géza tippjei és bohóckodása
  - What's This? (Mi ez?): menüpontokra, ikonokra rámutatva leírást ad róluk
  - Office on the Web (Office a weben): az Office hivatalos weblapja
  - Activate Product (A termék aktiválása)
  - Detect and Repair (Hibakeresés és javítás): Office programok sértetlenségének ellenőrzése, és első induláskori állapotok visszahozása
  - About Microsoft Word (Microsoft Word névjegye): Szerzői jogi információk

A munkaablak tartalma

	Elérés menüből:
New document (Új dokumentum)	<u>Fájl</u>
Clipboard (Office Vágólap)	<u>Szerkesztés</u>
Search (Egyszerű/Irányított keresés)	<u>Fájl</u>
Insert ClipArt (ClipArt beszúrása)	<u>Beszúrás → Kép</u>
Styles and Formatting (Stílusok és formázás)	<u>Formátum</u>
Reveal Formatting (Formázás felfedése)	<u>Formátum</u>
Mail Merge (Körlevél)	<u>Eszközök → Levelek és küldemények</u>
Translate (Fordítás)	<u>Eszközök → Nyelv</u>

Copyright

© **BME Építésztechnológiai Kar**
Építészeti Ábrázolás Tanszék
(Fejér Tamás, 2005–2009).